

Městské státní zastupitelství v Brně

Polní 41, 608 02 Brno

2 ZN 1160/2018-64

U S N E S E N Í

Státní zástupce Městského státního zastupitelství v Brně rozhodl dne 7.2.2019 ve věci podezření ze spáchání přečinu pomluvy dle § 184 odstavec 1, 2 trestního zákoníku a přečinu poškození cizích práv dle § 181 odstavec 1 písmeno a) trestního zákoníku, kterých se měl dopustit Svatopluk Bartík, nar. 3.9.1975, trvale bytem Brno, Havlíčkova 158/57, **t a k t o:**

Dle § 148 odstavec 1 písmeno c) trestního řádu

s e z a m í t á

stížnost Ing. Miloše Zemana, nar. 28.9.1944, trvale bytem Praha 5, Brdičkova 9, podanou prostřednictvím jeho zmocněnce JUDr. Marka Nespaly, AK Praha 2, Vyšehradská 21, a to proti usnesení policejního orgánu Policie České republiky Městské ředitelství policie Brno, 2. oddělení obecné kriminality, Příční 31, č.j.: KRPB-19199-64/TČ-2018-060272 ze dne 18.12.2018, kterým byla dle § 159a odstavec 1 trestního řádu odložena věc podezření ze spáchání přečinu pomluvy dle § 184 odstavec 1, 2 trestního zákoníku a přečinu poškození cizích práv dle § 181 odstavec 1 písmeno a) trestního zákoníku, kterých se měl dopustit Svatopluk Bartík, nar. 3.9.1975, trvale bytem Brno, Havlíčkova 158/57 tím, že

dne 7.11.2017 umístil na svůj profil internetové sociální sítě Facebook označený "Svatopluk Bartík" své vyjádření následujícího znění:

„za chvíli skončí uzávěrka nominací na hrad, takže je možno jít ven s pravdou o zdraví miloše zemana:

- má rakovinu, metastáze na více místech
- svoji diagnózu zná už cca 3 týdny
- léčbu odmítl
- prognóza 3 - 7 měsíců
- zdroj z pochopitelných důvodů nezveřejňuji.
konec hlášení.

(ps: kdyby nešlo o nejvyššího státního činitele, navíc v období sestavování vlády, a zeman zároveň znovu nekandidoval, jistě bych to neřešil. myslím tedy, že je vysoký veřejný zájem na tom, aby to veřejnost věděla.)",
kdy obsah tohoto vyjádření, který byl veřejně dostupný, byl dále uveřejněn v řadě hromadných sdělovacích prostředcích, přičemž údaje uvedené v tomto vyjádření byly nepravdivé, čímž mohly být způsobily značnou měrou ohrozit vážnost poškozeného Miloše Zemana u občanů České republiky, zejména poškodit jej při

výkonu jeho funkce prezidenta republiky a v jeho opětovné kandidatuře na tuto funkci, a současně tímto nepravdivým vyjádřením mohl uvést občany České republiky, resp. voliče, v omyl ohledně zdravotního stavu Miloše Zemana, což vedlo k vážné újmě na jeho právech spočívající v tom, že jako kandidát na prezidenta České republiky nepochybně má právo na to, aby byl zvolen či volen občany České republiky, kteří se jej svobodně rozhodnou volit či nevolit, nikoliv však na základě takovýchto nepravdivých tvrzení,

neboť není důvodná.

Odůvodnění

Usnesením policejního orgánu Policie České republiky Městské ředitelství policie Brno, 2. oddělení obecné kriminality, Příční 31, č.j.: KRPB-19199-64/TČ-2018-060272 ze dne 18.12.2018 byla dle § 159a odstavec 1 trestního řádu odložena věc podezření ze spáchání přečinu pomluvy dle § 184 odstavec 1, 2 trestního zákoníku a přečinu poškození cizích práv dle § 181 odstavec 1 písmeno a) trestního zákoníku, kterých se měl dopustit Svatopluk Bartík, nar. 3.9.1975, trvale bytem Brno, Havlíčkova 158/57 způsobem uvedeným shora ve výroku tohoto usnesení.

Proti citovanému usnesení podal Ing. Miloš Zeman, nar. 28.9.1944, prostřednictvím svého zmocněnce JUDr. Marka Nespaly, AK Praha 2, Vyšehradská 21, dne 27.12.2018 (k poštovní přepravě) stížnost, která byla následně doplněna ještě jejím doplňkem ze dne 7.1.2019, jehož přílohou je také „právní stanovisko“ prof. JUDr. Jiřího Jelínka, CSc. ze dne 6.1.2019. Cestou Krajského státního zastupitelství v Brně pak bylo na Městské státní zastupitelství v Brně dne 31.12.2018 doručeno další podání téhož stěžovatele datované, shodně jako podaná stížnost, dnem 21.12.2018, které bylo označeno jako podnět k výkonu dohledu nad postupem státního zástupce Městského státního zastupitelství v Brně v této trestní věci a které bylo adresováno Krajskému státnímu zastupitelství v Brně. Vzhledem ke svému (takřka identickému, pokud jde o obsah podané stížnosti, neboť tyto písemnosti se lišily de facto toliko jen ve svém označení) obsahu pak byla tato písemnost ve smyslu § 59 odstavec 1 trestního řádu posouzena jako doplnění či rozšíření kmenové stížnosti, resp. žádost o přezkoumání postupu policejního orgánu v dané věci s faktickým rozvedením důvodů podané stížnosti, o které však nebylo doposud rozhodnuto, pročež je na místě argumentaci zde uvedenou zahrnout do přezkumu prováděného v rámci tohoto rozhodování o stížnosti samé.

Meritem podané stížnosti je pak názor stěžovatele, že policejní orgán v napadeném rozhodnutí dospěl po provedeném prověřování věci především k nesprávným právním závěrům (zejména ve vztahu k přečinu pomluvy), a proto závěrem své stížnosti stěžovatel navrhuje jeho zrušení a vrácení věci policejnímu orgánu k dalšímu prověřování a následně novému rozhodnutí, a to s odkazem na vyhledávací zásadu trestního řízení a dále na zásadu materiální pravdy. V tomto smyslu stěžovatel odkazuje jednak na vyjádření samotného podezřelého, který se ke skutku ve smyslu jeho objektivní stránky v podobě sepsání předmětného textu na

jeho facebookovém profilu přiznal a dále na závěry znaleckého posudku prof. MUDr. Pavla Šlumpy CSc., soudního znalce z oboru zdravotnictví, odvětví radiační a klinické onkologie (potažmo zřejmě i na jeho dva doplňky), na jejichž podkladě stěžovatel dovozuje kromě objektivní nepravdivosti předmětného výroku, resp. zveřejněného textu, jeho „zcela jednoznačnou difamující“ povahu a taktéž „zjevný úmysl podezřelého předmětnými výroky značně poškodit poškozeného“. Pokud jde o úmysl podezřelého a tedy subjektivní stránku zmiňovaných přečinů, je stěžovatel toho názoru, že tato nebyla ze strany policejního orgánu řádně prověřena, neboť se domnívá, že policejní orgán „zcela rezignoval“ na její zjištění (identického obsahu je pak, jak je již výše uvedeno, i písemnost označená jako podnět k výkonu dohledu).

V doplnění podané stížnosti pak stěžovatel svoji argumentaci, zejména ve vztahu ke zmiňované subjektivní stránce obou přečinů, doplnil v tom směru, že poukazuje na skutečnost, kdy podezřelý formálně využil svého práva a k věci odmítnul podat vysvětlení formou jeho výslechu (ve smyslu § 158 odstavec 6 trestního řádu) a omezil se pouze na předložení svého písemného vyjádření, přičemž v tomto smyslu odkázal, pokud jde o relevantnost následně zveřejněných informací o zdravotním stavu poškozeného, na své přesvědčení o důvěryhodnosti svého zdroje informací, nicméně tento zdroj však policejnímu orgánu neodhalil, z čehož stěžovatel dovazuje jednak, že s „největší pravděpodobností hraničící s jistotou“ takový zdroj neexistuje a původcem těchto informací je zjevně sám podezřelý, jednak je toho názoru, že policejní orgán měl činit další (blíže neupřesněné) úkony ke zjištění zmiňovaného zdroje informací, což neučinil a spokojil se s písemným vyjádřením podezřelého.

Stěžovatel dále poukazuje na vědomí a snahu podezřelého o zveřejnění a rozšíření předmětných informací o zdravotním stavu poškozeného do veřejného prostoru, a to v době před nadcházejícími prezidentskými volbami, tedy všem potenciálním voličům, když „bez včasného zásahu ze strany poškozeného a aplikované právní obraně“ by tyto informace „nepochybně zapříčinily nezvolení poškozeného prezidentem republiky“. Z hlediska subjektivní stránky pak ve vztahu k přečinu pomluvy stěžovatel také konstatuje, že trestní zákoník u eventuálního úmyslu v daném případě ani nevyžaduje vědomí o nepravdivosti sdělovaných skutečností ve smyslu uvedené skutkové podstaty, neboť postačí pouhé srozumění o možnosti nepravdivosti sdělovaného údaje a jeho způsobilosti značnou měrou ohrozit vážnost pomlouvaného u spoluobčanů. V tomto ohledu stěžovatel rovněž poukazuje na to, že během prověřování věci nebylo policejním orgánem zjištěno ničeho, na podkladě čehož by bylo možno dovozovat oprávněnost předpokladu podezřelého o pravdivosti základu jím vyřčených informací, v tomto směru šlo toliko o „klepy“. Stěžovatel na straně podezřelého pak s ohledem na povahu a způsob jeho jednání dovozuje navíc úmysl přímý, a to dokonce v tzv. obmyslu, kdy způsobený následek byl přímým cílem jeho jednání.

Závěry policejního orgánu týkající se (ne)způsobilosti podezřelým sdělených informací k zákonem požadovanému následku značnou měrou ohrozit vážnost poškozeného, v té době mj. kandidáta na prezidenta, považuje stěžovatel za zarážející až nemístné, neboť „policejní orgán si zjevně neuvědomuje, že právě takové informace značně snižují vážnost prezidenta republiky, který denně činí řadu rozhodnutí majících celospolečenský dopad“, přičemž informace o zdravotním stavu konkrétní osoby jsou informace vysoce osobní a citlivé, a proto také podléhají

povinné mlčenlivosti, na podkladě čehož stěžovatel dovozuje, že úvahy policejního orgánu v tomto směru (zjevně účelové) by spíše „slušely“ obhajobě podezřelého a nikoliv nestrannému policejnímu orgánu, který jeho jednání bagatelizoval bez „uvědomění si možných následků“ na straně poškozeného.

Pokud jde o závěry podaného znaleckého posudku a na ně navazující argumentaci policejního orgánu, je pro stěžovatele dále zarážející jeho formulace, že obsah předmětných, podezřelým sdělených, informací není „zřejmě“ v souladu s objektivně (znalcem) zjištěnými skutečnostmi. Dále je, pokud jde o postup policejního orgánu, stěžovatelem namítáno, že policejní orgán se spokojil s písemným vyjádřením podezřelého „bez jakékoliv aktivity vyjádření podezřelého prokázat či vyvrátit“, přičemž dále v tomto směru napadá úvahy policejního orgánu týkající se hodnocení subjektivní stránky jednání podezřelého, které nebyly nijak objektivizovány (jeho výslechem, který podezřelý odmítl).

V závěru své argumentace pak stěžovatel odkazuje na připojené stanovisko prof. JUDr. Jiřího Jelínka, CSc., které zjištění policejního orgánu hodnotí jako věcně nesprávné, neopírající se o správné posouzení zjištěného skutkového stavu věci a proto nezákonné, a to s odkazem na jím dovozovanou způsobilost sdělených informací o zdravotním stavu prezidenta k zákonem předvídaným následkům, zejména v jeho právu být zvolen v přímých prezidentských volbách, když v tomto směru provádí vlastní právní rozbor, který pak v zásadě koresponduje s argumentací a námitkami stěžovatele uvedenými již výše, přičemž v tomto směru mj. odkazuje také na judikaturu (č. 52/80-II Sb. rozh. tr. a dále nálezy Ústavního soudu I. ÚS 453/03).

Státní zástupce Městského státního zastupitelství v Brně přezkoumal ve smyslu § 147 odstavec 1 trestního řádu správnost výroku napadeného usnesení a rovněž tak řízení, které mu předcházelo, a zjistil, že uvedená stížnost byla podána řádně a včas (napadené usnesení policejního orgánu převzal zmocněnec poškozeného dne 19.12.2018), osobou oprávněnou (byť v plné moci udělené poškozeným jeho zmocněnci dne 7.11.2017 na č.l. 6 spisu je zjevně písařská chyba v datu narození poškozeného, kdy je na místo správného data 28.9.1944 uvedeno datum 29.10.1944, nicméně z obsahu dalších listin založených v příslušném policejním spisu je najisto podáno, že plná moc byla zmocněnci udělena skutečně Ing. Milošem Zemanem, nar. 28.9.1944, prezidentem republiky) současně ovšem zjistil, že stížnost není důvodná.

Po prostudování policejního spisu č.j.: KRPB-19199/TČ-2018-060272 státní zástupce konstatuje, že v kontextu obsahu pořízeného spisového materiálu v podobě jednotlivých důkazů, které policejní orgán do spisového materiálu opatřil a na které je pak také odkazováno v odůvodnění napadeného usnesení policejního orgánu, vyhodnotil policejní orgán správně, a to jak ve vztahu k jednotlivým materiálům, tak i v jejich souhrnu, přičemž při hodnocení se řídil ustanovením trestního zákoníku, stejně jako při postupu dodržel ustanovení trestního řádu. V jeho postupu nebylo shledáno vad či pochybení, pro které by pak bylo nutné napadené usnesení, byť jen v jeho části, rušit a policejnímu orgánu ukládat, aby o věci znovu jednal a rozhodl. Dle názoru státního zástupce Městského státního zastupitelství v Brně byl v předmětné věci, pro účely trestního řízení, dostatečně zjištěn skutkový stav věci, a to takovým způsobem, že o něm nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který

je nezbytný pro objektivní posouzení a následné učinění rozhodnutí policejního orgánu ve smyslu § 2 odstavec 5 trestního řádu. Z doposud provedeného šetření je zřejmé, že k porušení norem trestního práva, tedy ke spáchání, a to jak výše uvedeného přečinu pomluvy dle § 184 odstavec 1, 2 trestního zákoníku a přečinu poškození cizích práv dle § 181 odstavec 1 písmeno a) trestního zákoníku, tak případně jakéhokoliv jiného trestného činu uvedeného ve zvláštní části trestního zákoníku, v této věci nedošlo.

V tomto ohledu je na místě odkázat na adekvátní, přehledné a skutkově i právně logické odůvodnění napadeného usnesení policejního orgánu, ve kterém byly rozvedeny zjištěné skutečnosti i právní úvahy policejního orgánu, na základě nichž policejní orgán dospěl k závěru uvedenému ve výroku napadeného rozhodnutí, s nimiž se státní zástupce Městského státního zastupitelství v Brně ztotožňuje a na tyto také ve stručnosti odkazuje, přičemž v kontextu shora uvedených námitek a argumentace stěžovatele pak nad rámec odůvodnění policejního orgánu uvádí k věci chronologicky ještě následující.

Předně je třeba konstatovat, že na podkladě zjištěného skutkového stavu věci dle § 2 odstavec 5 trestního řádu během provedeného prověřování lze mít skutečně za prokázanou tu část objektivní stránky jednání podezřelého spočívající v umístění předmětného textu na své facebookové stránky, neboť se k tomuto jednání mj. sám doznal (byť formou svého písemného vyjádření), což ostatně vyplývá i z dalších materiálů založených ve spise dokumentujících také okolnosti a jednání podezřelého následující po zveřejnění textu. Pokud pak jde o další objektivní zjištění, tedy zejména ta týkající se zpětně zjišťovaného zdravotního stavu poškozeného, je třeba ve vztahu k závěrům podaného znaleckého posudku z oboru zdravotnictví, odvětví radiační a klinické onkologie a na ně navazující argumentaci policejního orgánu uvést, že v tomto smyslu jde o tzv. rekonstrukční znalecký posudek, jehož záměrem je pokusit se zpětně rekonstruovat zdravotní stav poškozeného k časovému období, které koresponduje s dobou spáchání skutku, tedy jednáním podezřelého. Znalcem prezentované závěry uvedeného znaleckého posudku, resp. jeho dvou doplňků, pak byly učiněny na podkladě zdravotní dokumentace poškozeného, která byla z rozhodného období k dispozici, přičemž tyto sice předmětná tvrzení podezřelého vyvracejí, nicméně současně je třeba uvést, že tyto mají skutečně rekonstrukční charakter (v rozmezí cca ¾ až jeden rok zpět) a obecně je nutno s ohledem na charakter znaleckých posudků z oboru zdravotnictví, na tyto nahlížet tak, že medicína není, na rozdíl např. od technických oborů, čistě exaktní vědou a je tedy nutné o medicínských závěrech všeho druhu uvažovat vždy nikoli se stoprocentní jistotou, pročež v tomto smyslu je třeba nahlížet i na namítanou formulaci v napadeném usnesení policejního orgánu, která obsahovala před prezentovanými závěry zmiňovaného znaleckého posudku slovo „zřejmě“, nikoli však ve smyslu jakéhokoliv zpochybňování těchto závěrů, které jak policejní orgán, tak státní zástupce považuje za vysoce odborné a zcela relevantní, o čemž není třeba mít sporu.

Jiná situace je pak, jak již ostatně rozvádí policejní orgán v odůvodnění svého usnesení, v případě zjištění a hodnocení subjektivní stránky činu, tedy zavinění na straně podezřelého, ve vztahu k jeho jednání uvedenému ve výrokové části napadeného usnesení policejního orgánu.

Předně je nutno konstatovat, že v případě absence vyjádření samotného podezřelého k jeho motivaci, myšlenkovým pochodům, resp. jeho volnímu rozpoložení v době činu (jejichž následná prezentace navíc nemusí být vždy ve shodě se skutečností, tedy nemusí být pravdivá), je třeba tyto dovozovat z jiných objektivních skutečností, což bylo nutné učinit i v tomto případě (a nikoli výjimečně v porovnání s prověřováním jiných trestních věcí, neboť jde o zcela běžnou, ba i nutnou praxi orgánů činných v trestním řízení). Ostatně ani sám poškozený nebyl v dané věci vyslechnut, neboť prostřednictvím svého zmocněnce poskytnul policejnímu orgánu svá písemná vyjádření, resp. stanoviska. Pokud pak jde o úvahy stěžovatele ve vztahu k proklamované rezignaci policejního orgánu na zjištění subjektivní stránky jednání podezřelého, pak tyto úvahy nemají oporu v obsahu příslušného policejního spisu, resp. v možnostech, které trestní řád policejnímu orgánu a naopak pak i podezřelému poskytuje. Je-li opakovaně namítáno, že podezřelý k věci formálně nevyprávěl, ale poskytnul policejnímu orgánu „toliko“ své písemné vyjádření, pak je třeba uvést, že vypovídat k věci je právem, nikoli pak povinností podezřelého, a jím zvolený postup (předložení písemného vyjádření) je postupem zcela legitimním, stejně tak je nutno hodnotit i postup policejního orgánu, kterému trestní řád neposkytuje žádnou legální možnost, jak podezřelého k výsledku přimět či dokonce přinutit, ostatně ani sám stěžovatel v tomto směru není nijak konkrétnější a žádný návrh v tomto směru, pokud jde o provedení konkrétního procesního úkonu, který by situaci (ohledně rozkrytí informačního zdroje podezřelého) v tomto ohledu změnil, nenavrhuje.

Co se týče přesvědčení podezřelého o relevantnosti jím neodhaleného „zdroje informací“ a současně přesvědčení stěžovatele, že žádný takový zdroj ve skutečnosti neexistuje, je na místě uvést, že touto okolností se policejní orgán v odůvodnění svého rozhodnutí rovněž zaobíral a věnoval jí patřičnou pozornost. Pokud podezřelý tvrdí, že zmiňovaný zdroj jeho informací (a způsob jakým informace obdržel) byl pro něj na tolik důvěryhodný, že neměl o pravdivosti jím poskytnutých informací důvod pochybovat, jde skutečně, za situace, kdy takový zdroj (ať již z jakýchkoliv důvodů) není odhalen, o tvrzení (o věrohodnosti zdroje s ohledem na jeho povahu) neověřitelné, nicméně současně je třeba konstatovat, že spisový materiál rovněž neobsahuje žádný materiál, který by existenci takového zdroje naopak vyvracel. Konstatování stěžovatele, že s „největší pravděpodobností hraničící s jistotou“ předmětný zdroj neexistuje a původcem těchto informací je zjevně sám podezřelý, je tak nutno v tomto světle označit za spekulaci. Úvahy policejního orgánu týkající se relevantnosti, resp. možné podpory hodnověrnosti sdělených (od příslušného zdroje získaných) informací, na straně podezřelého s ohledem na mediálně prezentovaný zhoršený zdravotní stav poškozeného, je třeba hodnotit jako logické, byť je stěžovatel označuje jako „drby“, neboť zhoršený zdravotní stav poškozeného (sic ve zcela jiném ohledu) potvrzoval a prezentoval opakovaně i sám poškozený.

Shora uvedené skutečnosti se pak týkají části subjektivní stránky jednání podezřelého navazující na jeho vědomí o nepravdivosti svého tvrzení, resp. možnosti jeho nepravdivosti, nicméně nikoli nepodstatnou částí zmíněné subjektivní stránky jednání podezřelého je pak rovněž jeho volní vztah k zákonem předvídaným a požadovaným následkům (u uvažovaných přečinů), resp. jejich způsoblosti v tomto směru. Pokud stěžovatel poukazuje na zjevnou snahu podezřelého o zveřejnění a rozšíření předmětných informací o zdravotním stavu poškozeného do veřejného prostoru s proklamovaným zlým úmyslem, je na místě tyto námitky odmítnout

s odkazem na argumentaci policejního orgánu, který velmi přesně rozvádí, jakým způsobem byly tyto informace do širokého mediálního prostoru, zejména pak do médií s celostátním rozsahem, rozšířeny, přičemž v tomto směru je třeba podtrhnout, že podezřelý skutečně nebyl tou osobou, která dala či poskytla předmětným informacím masový rozměr. V tomto směru je nutno poukázat na počet osob, které by teoreticky mohly či fakticky skutečně navštívily neveřejný (!) status na facebookovém profilu podezřelého, který je jedním z desítek komunálních politiků ve městě Brně, když naopak krátce poté podezřelý učinil kroky k odstranění těchto informací, což by v případě stěžovatelem dovozovaného přímého úmyslu, ba dokonce obmyslu, zřejmě neučinil, resp. činit by nemusel, neboť by se v takovém případě dalo důvodně očekávat jednání přesně opačné, případně i další „negativní aktivity“ v tomto směru, což však provedeným prověřováním zjištěno nebylo. Bez potenciálu, který neveřejnému statutu na facebookovém profilu podezřelého poskytnul svým postupem mluvčí prezidenta republiky, lze navíc, jak dle názoru policejního orgánu, tak dle mínění státního zástupce, uvažovat o možném dopadu podezřelým zveřejněných informací jako o zanedbatelném či zcela minimálním. Relevantní je pak v tomto ohledu rovněž úvaha, proč by běžný občan (potenciální volič, který by měl navíc možnost vstoupit na facebookový profil podezřelého a shlédnout jeho neveřejný status) měl věřit informacím o zdravotním stavu prezidenta prezentovaným, s jistou mírou nadsázky bezejmenným (při vší úctě k osobě podezřelého), brněnským komunálním politikem více, než sdělením erudovaných lékařů z lékařského týmu prezidenta republiky.

Pokud pak jde o další úvahy stěžovatele v tom směru, že bez včasného zásahu ze strany poškozeného a jím aplikované právní obrany by podezřelým sdělené informace z jeho facebookového profilu (v době před nadcházejícími prezidentskými volbami) nepochybně zapříčinily nezvolení poškozeného prezidentem republiky, je třeba tyto označit za čiré a ničím nepodložené spekulace a naprosto neodůvodněné přecenění politického významu a vlivu komunálního politika na občany České republiky, které nemají (ostatně ani mít nemohou) oporu v žádném z důkazů (včetně těch dodaných stěžovatelem) či materiálů obsažených ve spise a těžko předjímat, z jakých zdrojů takové tvrzení stěžovatele vychází. V tomto kontextu je vhodné rovněž, jaksi pod čarou, uvést, že úvaha stěžovatele, že podezřelý tyto informace takto sdělil všem potenciálním voličům poškozeného před nastávajícími prezidentskými volbami, je zjevně absurdní a v tomto směru je na místě odkázat na již policejním orgánem uvedené skutečnosti týkající se momentu, resp. původce, masového rozšíření předmětné informace.

K dalším úvahám týkajícím se způsobilosti podezřelým sdělených informací o zdravotním stavu poškozeného k zákonem předvídaným následkům ve smyslu ustanovení § 184 trestního zákoníku, tj. *značnou měrou ohrozit vážnost poškozeného u spoluobčanů*, zejména pak poškodit jej v zaměstnání, narušit jeho rodinné vztahy nebo způsobit mu jinou vážnou újmu je pak nutno v návaznosti na výše uvedené uvést následující. Přečin pomluvy je nepochybně tzv. ohrožovacím deliktem a postačí tedy, že charakter sdělených nepravdivých údajů či informací je způsobilý ke zmiňovaným předvídaným následkům, které nemusí reálně nastat (na rozdíl pak od přečinu poškození cizích práv, u kterého je vznik vážné újmy na právech poškozeného, mimo jiné, nutnou podmínkou pro podřazení skutku pod takovou skutkovou podstatu a právní kvalifikaci takového jednání dle § 181 odstavec 1 trestního zákoníku, a to za dalších okolností předvídaných v písmenu a) či b)

uvedeného ustanovení). Rozhodnou skutečností je tedy v tomto smyslu požadovaná *způsobilost ke vzniku předvídaného, resp. požadovaného následku*.

Na tomto místě považuje státní zástupce za nezbytné rozvést úvahy stěžovatele, potažmo policejního orgánu, na toto téma. Informace a údaje týkající se zdravotního stavu (jakékoliv) osoby, jsou nepochybně informacemi citlivými a osobní povahy, které si vyžadují jejich patřičné ochrany, když v tomto směru není sporu o výhradě stěžovatele, nicméně je třeba tuto úvahu rozvést dále. Státní zástupce v tomto případě, pokud jde o způsobilost ke vzniku zmiňovaného škodlivého následku předmětných tvrzení či informací, klade řečnickou otázku, zda je možno klást na roveň informace zdravotního charakteru zmiňované ve stanovisku prof. JUDr. Jiřího Jelínka, CSc. (který, dlužno dodat, nebyl k věci přibrán jako znalec, resp. nebyl seznámen s kompletním obsahem spisového materiálu, ani být nemohl), které odkazuje v tomto směru na judikaturu, konkrétně na rozhodnutí č. 52/80-II Sb. rozh. tr., tedy na rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 17.1.1980 sp.zn. 6 Tz 66/79, s informacemi sdělenými podezřelým. V citovaném rozhodnutí je za nepravdivý údaj o jiné osobě, který je způsobilý ohrozit jiného ve smyslu trestného činu pomluvy (tehdy dle § 206 trestního zákona č. 140/1961 Sb. v platném znění), pokud jde o zdravotní stav takové osoby, uváděna duševní nemoc a obdobně jsou i v další judikatuře v tomto směru obecně přijímány nepravdivé informace týkající se např. alkoholismu, narkomanie, členství ve zločinecké organizaci, příslušnosti k nebezpečné sektě či postižení sexuální deviací, případně pak nepravdivé informace o osobě jako zloději, korupčníkovi či smilníkovi, apod. Je pak otázkou, zda lze informaci o onemocnění rakovinou v terminálním stádiu argumentací *a minori ad maius* podřadit do téže (výše uvedené) skupiny, přičemž státní zástupce si v tomto směru dovoluje polemizovat, když nepochybně jsou stejně relevantní úvahy i o jiném, nežli toliko difamačním, následku podezřelým sdělených informací, a to v tom smyslu, že stejně tak je na místě uvažovat o hodnocení onemocnění rakovinou v terminálním stádiu jiné osoby ze strany adresáta obdržené informace s opačným polarizačním znaménkem, tj. ve smyslu projevu lítosti a soucitu, kteréžto emoce na sebe nepochybně vážou kladné, nikoli negativní vnímání (posuzované) nemocné osoby.

Úvaha stěžovatele, že v případě přesvědčení adresáta takové informace (jako potenciálního voliče v nastávajících prezidentských volbách) o pravdivosti onemocnění kandidáta na prezidentský úřad jej jednak difamuje, jednak znevýhodňuje a automaticky diskriminuje, je pak taktéž zcela spekulativního charakteru (*i kdyby byl v dané otázce proveden průzkum veřejného mínění, bez ohledu na jeho rozsah a osobu realizátora průzkumu, nehledě na skutečnost, že se tak nestalo, je otázkou jeho relevantnost, vypovídací hodnota a použitelnost*). Obdobnou logikou by pak bylo možno danou otázku interpretovat zcela opačným způsobem, tj. že přesvědčení o pravdivosti podezřelým sdělených informací mohlo mít (a v konečném důsledku při opětovném zvolení poškozeného do prezidentského úřadu, že mělo) naopak pozitivní vliv na nerozhodnuté voliče, kteří se při zjištění takové informace, příp. při pohoršení z možné nepravdivosti takové informace, naopak utvrdili či nově rozhodli pro volbu poškozeného v předmětných volbách. V této souvislosti je pak na místě znovu připomenout reálný odhad počtu osob, které by v nekonečném prostoru internetu jednak skutečně mohly a jednak reálně „zabloudily“ zrovna na facebookový profil podezřelého a současně se nechaly jeho obsahem ve své volbě budoucího prezidenta ČR (negativně) ovlivnit, přičemž tento

odhad je třeba porovnat i s reálnými počty voličů v prezidentských volbách, které se pohybují v řádu jednotek milionů.

Ve zmíněném právním stanovisku dodaném stěžovatelem je dále mj. odkazováno na nálezu Ústavního soudu ze dne 11.11.2005 I. ÚS 453/03. Státní zástupce je pak toho názoru, že právo stěžovatele ve smyslu citovaného nálezu Ústavního soudu dotčeno nebylo, neboť předmětná věc (řešená v citovaném nálezu) se primárně týkala civilního řízení, kteréžto je ze strany stěžovatele vedeno u Městského soudu v Brně pod sp.zn. 47C 253/2017, jak alespoň vyplývá z policejního spisu, přičemž výsledek trestního řízení v této věci nemá žádný vliv na řízení, resp. rozhodnutí, ve zmíněném civilním řízení vedeném souběžně (byť zřejmě nyní stále přerušeném na žádost stěžovatele, v dané věci žalobce). Dlužno pro úplnost dodat, že zmíněný nálezu Ústavního soudu řeší rovněž jako podstatnou otázku, v případě legitimacy zveřejněné informace, motiv osoby, která informaci zveřejnila, když vyjádření podezřelého uvedené v *post scriptum* předmětného textu se vztahuje právě k jeho motivaci, přičemž z jeho obsahového výkladu lze jakýkoliv zlý úmysl v tomto směru jen těžko nalézt, neboť šlo, jak sám podezřelý uvedl, o holou informaci bez jakéhokoliv dalšího dehonestujícího popisu, když podezřelý neuvedl ničeho v tom směru, aby čtenatel textu např. poškozeného nevolil jako „staronového“ kandidáta na post prezidenta republiky, tedy nikoho v tomto směru nijak dále nenabádal či neinstruoval.

Je-li stěžovatel toho přesvědčení, že „policejní orgán si zjevně neuvědomuje, že právě takové informace značně snižují vážnost prezidenta republiky, který denně činí řadu rozhodnutí majících celospolečenský dopad“, pak státní zástupce pouze konstatuje, že jde toliko o individuální a čistě subjektivní hodnocení dané situace závislé na charakteru a konkrétním vnímání hodnotitele, kdy si lze nepochybně představit zcela odlišné skutečnosti a informace, které by mohly být způsobilé značnou měrou ohrozit vážnost stěžovatele (či jakékoliv jiné osoby) u spoluobčanů. Státní zástupce má současně za to, že za takto (jak dovozuje stěžovatel) způsobilou informaci - o rakovinovém onemocnění jiného - nelze tuto bez dalšího (tj. dalších, přístupivších okolností) přijmout, ač by šlo o stávajícího či budoucího prezidenta republiky, a to rovněž i v historickém kontextu vzniku a trvání československé a následně samostatné české republiky, kterýžto o ničem takovém nesvědčí. Dle názoru státního zástupce lze jen těžko přijmout rovnici: nemocný (sic vážně) prezident rovná se na vážnosti značnou měrou ohrožený prezident. Současně lze totiž jen těžko přijmout úvahu, že nemoc (byť vážná, zákeřná, obtížně léčitelná) by měla být vylučující překážkou výkonu významné ústavní funkce z hlediska (voličské ochoty) volitelnosti kandidáta a nutné podmínky jeho zvolitelnosti. Právo být (znovu) zvolen prezidentem republiky samo o sobě není a nemůže být ohroženo či dokonce vyloučeno na podkladě tvrzení k podání takové informace nezpůsobilé a nepřislušné osoby, kterou nepochybně podezřelý v tomto smyslu, jako brněnský komunální politik, nikoli jako prezidentův lékař, je. Rovněž třeba dodat, že uvedení voliče v omyl je dosti bezbřehý či neukotvený pojem, pod kterým je možno si (z hlediska pohledu voliče) představit vskutku ledasco (dle charakteru a založení voliče), přičemž v tomto světle by bylo možno vést dalekosáhlé úvahy nad dennodenním uváděním voličů v omyl, a to vždy ze subjektivního úhlu pozorovatele či spíše hodnotitele situace, dlužno dodat v postmoderní době, kdy je každý občan dnes a denně vystavován řadě tzv. *fake news*, proti nimž je již nepochybně z velké části značně imunní.

Hodnotí-li úvahy policejního orgánu stěžovatel jako zjevně účelové, které by spíše „služely“ obhajobě podezřelého a nikoliv neustrannému policejnímu orgánu, který jeho jednání bagatelizuje, je nutné konstatovat, že policejní orgán je povinen vyhodnotit veškeré (prověřováním) zjištěné skutečnosti, a to jak skutečnosti svědčící v neprospěch podezřelého, tak i ty svědčící v jeho prospěch, přičemž své právní úvahy pak musí v rámci svého rozhodování o zjištěném skutkovém stavu věci (v dané fázi řízení a jí odpovídajícímu způsobu rozhodnutí) v tomto směru rozvést, což také policejní orgán v této věci řádně učinil a provedl, jak je již ostatně uvedeno výše. Pokud jde o „uvědomění si možných následků“ na straně poškozeného, je závěrem na místě taktéž konstatovat, že tyto ostatně stěžovatel nijak nerozvádí, resp. v případě poškozeného nikterak nekonkretizuje, ať již jde o následky možné, tak zejména (pokud jde o přečin poškození cizích práv ve smyslu § 181 odstavec 1 písmeno a) trestního zákoníku) o následky fakticky vzniklé, neboť tyto nebyly ze strany poškozeného doloženy ani v rovině osobní či rodinné, ani v rovině ústavní, což zřejmě není ani za situace, kdy byl poškozený v předmětných prezidentských volbách v roce 2018 (znovu) zvolen prezidentem republiky, reálně možné. Pro úplnost je potřeba ve vztahu ke zmíněnému přečinu poškození cizích práv uvést také tu skutečnost, že i v případě této skutkové podstaty je z hlediska (ne)naplnění subjektivní stránky tohoto přečinu jednáním podezřelého, na místě odkázat na tutéž argumentaci, která byla uvedena jak policejním orgánem, tak shora státním zástupcem, k výše uvedenému přečinu pomluvy, když u přečinu poškození cizích práv, je dle názoru státního zástupce míra zavinění podezřelého ještě o něco nižší, nežli je tomu v jeho případě u přečinu pomluvy, a to vzhledem k popisu předmětného skutku, pro který byl podezřelý v této trestní věci policejním orgánem prověřován.

Úplným závěrem pak státní zástupce konstatuje, že napadené rozhodnutí policejního orgánu, stejně jako toto rozhodnutí státního zástupce, nezbavuje stěžovatele, případně další oprávněné osoby, jejich práva domáhat se zadostiučinění, resp. uplatnění svých práv *občanskoprávní cestou civilněprávními instrumenty*.

S ohledem na to, co je shora uvedeno, nezbylo než stížnost Ing. Miloše Zemana, nar. 28.9.1944, podanou prostřednictvím jeho zmocněnce JUDr. Marka Nespaly, proti usnesení policejního orgánu Policie České republiky Městské ředitelství policie Brno, 2. oddělení obecné kriminality, Příční 31, č.j.: KRPB-19199-64/TČ-2018-060272 ze dne 18.12.2018 o odložení věci dle § 159a odstavec 1 trestního řádu, dle § 148 odstavec 1 písmeno c) trestního řádu zamítnout jako stížnost nedůvodnou.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení není stížnost přípustná.
(§ 141 odstavec 2 trestního řádu á contrario)

Brno 7. února 2019

Mgr. Arne Nekula, v.r.
státní zástupce

Za správnost vyhotovení:
Soňa Pešinová